

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Constantin Alerguș,
judecătorii – Iurie Diaconu, Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Dușceac Nicolai, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani din 02 octombrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Dușceac Nicolai XXXXX,

născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx, str.xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 19 august 2012 - până la 02 octombrie 2015 (instanța de fond);
2. de la 05 noiembrie 2015 - până la 02 martie 2016, de la 06 februarie 2017 – până la data de 03 mai 2017 (instanța de apel);
3. de la 12 iulie 2016 - până la 13 decembrie 2016, de la 04 august 2017 – până la 22 noiembrie 2017 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 02 octombrie 2015, Dușceac Nicolai a fost condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

S-a încasat de la inculpat în beneficiul lui Medvedev Andrei prejudiciul material în sumă de xxxxx lei, prejudiciul moral de xxxxx lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de xxxxx lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Dușceac Nicolai, la 22 mai 2010, aproximativ la orele 21⁰⁰, aflându-se în fața magazinului-bar SRL „Xxxxx”, ce-i aparține, amplasat în curtea gospodăriei sale din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, în timpul unui conflict între el și Medvedev

Andrei, apărut spontan, acționând în scopul cauzării vătămării integrității corporale, i-a aplicat lui Medvedev A. o lovitură cu un ciob de sticlă, în regiunea ochiului drept, cauzându-i o traumă cranio-cerebrală închisă manifestată cu comoție cerebrală, trei plăgi suturale în regiunea ochiului drept și o plagă corneosclerală penetrantă a globului ocular drept cu pierderea vederii (zero) a ochiului respectiv, care după caracterul lor se califică ca vătămare corporală gravă.

Aceste acțiuni ale inculpatului Dușceac Nicolai au fost încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, *adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care a provocat pierderea vederii.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel avocatul Ceornea E. și inculpatul Dușceac N., care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea apelului s-a invocat că instanța de fond neîntemeiat a pronunțat o hotărâre de condamnare în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, bazând soluția pe presupuneri, în lipsa probelor concludente și pertinente care ar confirma vinovăția inculpatului, din care considerente sentința a fost adoptată contrar prevederilor art.389 CPP.

La baza concluziilor sale instanța a pus declarațiile martorilor Reaboi N., Chitic I., iar declarațiile celorlalți martori necătând la faptul că sunt descrise în sentință au rămas fără apreciere, instanța nu s-a expus asupra acestora.

Au menționat că unica persoană care nemijlocit a văzut momentul în care părții vătămate i-au fost cauzate leziunile corporale stabilite de expertiză, este martorul Dușceac Nicolai Xxxxx (fiul inculpatului), care confirmă cele relatate de inculpat privind cauzarea leziunilor corporale părții vătămate în urma căderii acestuia împreună cu martorul Bucatca Valeriu, peste cioburile de sticlă împrăștiate pe jos în locul incidentului, fapt confirmat inclusiv prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 185 din 12 octombrie 2015, potrivit căruia, plăgile depistate la Medvedev A. în regiunea ochiului drept, după localizarea sa anatomică se află pe părțile proeminente a capului din față (regiunea sprinceanei, osului zigomatic), nu exclude posibilitatea producerii acestora în urma căderii ultimului peste cioburi de sticlă, care se aflau pe pământ.

Consideră că declarațiile martorului Bucatca Valeriu, reținute de instanță drept veridice, și apreciate ca o probă ce demonstrează vinovăția inculpatului, sunt infirmate prin declarațiile martorului Gorbunova (Grîu) Elena, or, ultima nu a văzut personal momentul cauzării leziunilor corporale.

Dușceac N. a fost recunoscut bănuit în baza ordonanței din 04 mai 2011. La 05 august 2011, prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Rîșcani, Tomac M., s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Dușceac N., pe motiv că la 04 august 2011 calitatea procesuală de bănuit a acestuia a încetat de drept.

Prin ordonanța procurorului raionului Rîșcani, Blîndu V. din 04 aprilie 2012, s-a dispus reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărire penală a lui Dușceac N., pe motivul apariției faptelor noi în cadrul urmăririi penale, ordonanța fiind bazată pe prevederile art. 287 Cod de procedură penală și întemeiată prin faptul că în cadrul urmăririi penale, după încetarea de drept a calității procesuale de bănuit a acestuia, au apărut fapte noi și anume audierea martorilor Ursu V., Șevciuc N., Derliuc N., Derliuc V., Zaporojan L., Zaporojan Ig., ce impune necesitatea reluării urmăririi penale după scoaterea lui Dușceac Nicolai de sub urmărire penală, iar prin ordonanța din 09 aprilie 2012, a procurorului în Procuratura raionului Rîșcani, Tomac Marin, Dușceac Nicolai a fost pus sub învinuire în baza art. 151 alin. (1) Cod penal.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al articolului 287 din Codul de procedură penală, în temeiul căruia a fost adoptată ordonanța procurorului raionului Rîșcani, Blîndu Valentin din 04 aprilie 2012, privind reluarea urmăririi penale în privința lui Dușceac Nicolai. Astfel, reluarea urmăririi penale în privința lui Dușceac N. după scoaterea acestuia de sub urmărire penală în baza prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, este ilegală, motiv din care inculpatului i-a fost în mod abuziv și ilegal înaintată învinuirea.

Reieșind din faptul că Dușceac Nicolai, a fost scos la 05 august 2011 de sub urmărire penală, ordonanța respectivă nefiind anulată până la momentul actual și respectiv fiind în vigoare, instanța de fond urma să soluționeze cauza adoptând o sentință de încetare a procesului în temeiul prevederilor art. 332

alin. (1) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 martie 2016, a fost admis apelul declarat de avocatul Ceornea Eduard și inculpatul Dușceac Nicolai, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căruia

A fost încetat procesul penal în privința lui Dușceac Nicolai învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că în privința acestuia există o hotărâre a organului de urmărire penală privind scoaterea de sub urmărire penală.

5. Instanța de apel a reținut că ordonanța din 04 aprilie 2012, a procurorului raionului Rîșcani, Blîndu V., prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub urmărire penală a lui Dușceac Nicolai, este ilegală, deoarece, prin ordonanța din 05 august 2011, Dușceac Nicolai a fost scos de sub urmărire penală. În cazul reluării urmăririi penale, procurorul urma să anuleze ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală emisă în privința lui Dușceac Nicolai, ulterior, să înainteze învinuirea inculpatului.

La acest capitol, instanța de apel a statuat că scoaterea persoanei bănuite sau învinuite de sub urmărire penală constituie o hotărâre prin care se reabilitează această persoană, dacă soluția se referă la toate capetele de acuzare. Soluția dată se aplică numai la faza de urmărire penală, iar la faza judecării cauzei pentru asemenea temeuri se dispune achitarea persoanei.

La fel s-a menționat că în speță s-a încălcat art. 4 din Protocolul 7 CEDO, art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală, care interzic urmărirea penală repetată pentru aceeași faptă.

6. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recurs ordinar procurorul și partea vătămată Medvedev A., care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea cererii recurentul a indicat că după adoptarea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală din 05 august 2011 a lui Dușceac Nicolai, urmărirea penală a continuat, iar organul de urmărire penală a efectuat acțiuni de urmărire penală pentru stabilirea tuturor circumstanțelor cazului. Ulterior, prin ordonanța procurorului r-nului Rîșcani, Blîndu Valentin din 04 aprilie 2012, s-a dispus reluarea urmăririi penale după scoaterea de sub

urmărire penală a lui Dușceac Nicolai, pe motivul că au apărut fapte noi (f. d. 213, vol. I), ordonanță bazată pe art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală și întemeiată prin faptul că în cadrul urmăririi penale, după încetarea de drept a calității de bănuit a acestuia, au apărut fapte noi și anume audierea martorilor – șase persoane, ce impune necesitatea reluării urmăririi penale după scoaterea lui Dușceac Nicolai de sub urmărire penală.

La fel, a reținut că instanța de apel nu s-a expus asupra cerințelor apelanților de achitare a lui Dușceac Nicolai, deși a admis apelul declarat; nu s-a pronunțat nici asupra acțiunii civile admise inițial, încălcând astfel dreptul părții civile de acces liber la justiție și la un proces echitabil, precum și la faptul dacă au fost sau nu încălcate prevederile art. 7 alin. (2) și art. 22 alin. (3) Cod de procedură penală, indicându-se că nimeni nu poate fi tras la răspundere de două sau mai multe ori pentru una și aceeași faptă.

Totodată, la finalizarea urmăririi penale și prezentarea materialelor cauzei penale lui Dușceac N. și apărătorului său, n-au fost înaintate demersuri de încetare a urmăririi penale, în prima instanță nu a fost ridicată această chestiune.

- partea vătămată Medvedev Andrei, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În argumentarea recursului a invocat că decizia contestată este ilegală, deoarece după scoaterea de sub urmărire penală a lui Dușceac N., ultimul nu a contestat conform prevederilor legii ordonanța de reluare a urmăririi penale din 04 aprilie 2012 emisă de către procurorul Blîndu Valentin, precum și ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 151 alin. (1) Cod penal din 09 aprilie 2012.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată Medvedev A., casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

8. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2017, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocatul Ceornea E. și inculpatul Dușceac N.

9. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că probele cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității

și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lui corect au fost încadrate în prevederile art. 151 alin.(1) Cod penal.

Concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii menționate au fost bazate pe declarațiile părții vătămate Medvedev A., a martorilor Reaboi N., Chitic I., Bucatca V. și actele cauzei: procesul-verbal de sesizare a OUP din 17.08.2010, cererile lui Medvedev A., procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 78 alin.(3) CC, raportul de examinare medico-legală nr.113 „d” din 15.11.2010, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.11.2010 cu fototabel.

Din conținutul procesului-verbal de confruntare dintre Dușceac N. și partea vătămată Medvedev A. din 31.05.2011, ultimul a confirmat că în seara de 22.05.2010 lângă magazinul-bar din localitatea Xxxxx, Xxxxx, o persoană i-a aplicat o lovitură în regiunea capului, precizând spargerea din neatentie a unei sticle de bere de către Bucatca V.

Prin procesul-verbal de confruntare dintre Dușceac N. și martorul Bucatca V., martorul a relatat că în seara de 22.05.2010 între Dușceac N. și Medvedev A. a avut loc un conflict, presupunând că lovitura a fost aplicată victimei de către Dușceac N., deoarece numai acesta se afla în apropiere.

Prin procesul-verbal de verificare a declarațiilor victimei la locul infracțiunii din 04.07.2011, se confirmă faptul aplicării unei lovituri în regiunea capului lui Medvedev A. de către o persoană pe care nu a reușit să o recunoască, dar care era inculpatul, cu care în acea seară a avut un conflict, chiar dacă inițial l-a suspectat în acest sens pe Reaboi N.. Totodată, victima a negat prezența în fața magazinului a careva cioburi de sticlă.

Din raportul de expertiză medico-legală nr.75D din 22.07.2011, rezultă că la Medvedev A. s-a determinat o traumă penetrantă corneosclerală a ochiului drept cu pierderea totală a vederii, ce potrivit raportului de examinare medico-legală nr. 142 din 26.05.2010, constituie o traumă cranio-cerebrală închisă cu comoție cerebrală, având și alte trei plăgi suturate în regiunea ochiului drept, vătămări apărute în urma acțiunilor unor corpuri ascuțit-tăioase, ce puteau fi și cioburi de sticlă, care sunt calificate ca vătămări corporale grave. Loviturile au fost aplicate de sus în jos cu unghi ascuțit, când victima se afla în poziție verticală, față în față cu agresorul. Luând în considerație localizarea anatomică a vătămarilor corporale de pe față, este exclusă apariția lor prin cădere de pe

suport propriu lovindu-se cu capul partea anterioară de cioburi de sticlă, care se puteau afla pe o suprafață orizontală.

Astfel, instanța a reținut că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat prin înaintarea poziției privind căderea victimei peste cioburile de sticlă aflate la pământ, care a fost susținută doar de către martorul Dușceac N., nu este altceva decât o poziție de apărare manifestată prin încercarea evitării răspunderii și pedepsei penale pentru fapta comisă.

La fel, instanța a conchis că lipsesc temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea depozițiilor părții vătămate, precum și a martorilor Reaboi N., Bucatca V., Chitic I., care coroborează reciproc, inclusiv cu raportul de expertiză medico-legală nr.75 d din 04.07.2011.

Referitor la argumentul că depozițiile martorului Bucatca V. sunt combătute prin cele ale martorului Gorbunova (Grîu) E., instanța a reținut că ultima nu a oferit careva circumstanțe importante privind soluționarea cauzei, din motiv că nu le cunoștea.

Totodată, argumentele invocate de apelanți referitor la faptul că lipsesc probe ce ar demonstra vinovăția inculpatului, instanța le-a reținut ca declarative, fiind lipsite de temei real, or anume, probele nominalizate confirmă integral vinovăția lui Dușceac N.

În acest sens, instanța a făcut referire la doctrina penală cu referire la art. 151 alin.(1) Cod penal, menționând, că latura obiectivă a infracțiunii fiind formată din: fapta prejudiciabilă ce constă în acțiunea sau inacțiunea de cauzare a vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății; urmările prejudiciabile survenite sub forma de vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății și legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Criteriile vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății sunt: - pericolul pentru viață; - pierderea vederii, auzului, graiului sau a unui alt organ ori în încetarea funcționării acestuia; - faptul că ea se exprimă printr-o boală psihică; - o altă vătămare a sănătății, însoțită de pierderea stabilă a cel puțin 1/3 din capacitatea de muncă; - întreruperea sarcinii; - desfigurarea iremediabilă a feței și/sau a regiunilor adiacente.

Potrivit pct.22 al Regulamentului Ministerului Sănătății nr. 199/2003 pentru determinarea gradului de gravitate a vătămării integrității corporale sau a sănătății este suficientă prezența unui dintre criteriile vătămării grave a

integrității corporale sau a sănătății, atestat prin pierderea organului vederii, atunci când acesta este distrus în momentul cauzării vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății sau enuclearea lui în procesul tratamentului cu încetarea funcționării organului vederii.

Latura subiectivă a infracțiunii este exprimată prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. În speță, intenția fiind indirectă, deși făptuitorul trebuia să-și dea seama de urmările ce pot surveni.

Infracțiunea nominalizată fiind una materială, consumată la momentul producerii vătămărilor grave a integrității corporale sau a sănătății.

La fel, instanța a considerat neîntemeiat argumentului apărătorului și inculpatului privind încetarea procesului penal în privința lui Dușceac N. în temeiul art. 332 alin.(1) CPP, pe motiv că în privința acestuia există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărire, bazându-se pe prevederile art. 391 alin.(1) pct.5) CPP.

Sub acest aspect, instanța a reținut că la 23.11.2010 a fost pornit procesul penal în speță în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, pe marginea sesizării făcute de Medvedev A., precum că la data de 22.05.2010, Dușceac N. fără careva motiv l-a lovit cu o strică în regiunea ochiului drept, cauzându-i vătămări intenționate grave.

În urma investigațiilor efectuate, prin ordonanța din 04.05.2011, Dușceac N. a fost recunoscut în calitate de bănuț. Ca rezultat al acțiunilor de urmărire penală efectuate, organul de urmărire penală de repetate ori a venit cu propunerea de punere a lui Dușceac N. sub învinuire în baza art. 151 alin (1) Cod penal, propunere ce a fost respinsă, cu remiterea cauzei pentru efectuarea unor acțiuni suplimentare.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Rîșcani, Marin Tomac din 05.08.2011, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Dușceac N. în temeiul art. 52 pct. 22), 63 alin. (2) pct. 3) și 284 Cod de procedură penală, pe motivul expirării la 04.08.2011 a termenului de menținere în calitate de bănuț. Pe caz continuând urmărirea penală, cu efectuarea la indicația procurorului a acțiunilor de urmărire penală suplimentară.

La 04.04.2012 de către procurorul ierarhic superior s-a dispus în ordinea art. 287 alin. (4) CPP reluarea urmăririi penale, deoarece au apărut fapte noi descoperite ca rezultat al depozițiilor oferite de martorii acuzării Ursu V., Șevciuc N., Derliuc N., Derliuc V., Zaporojan L. și Zaporojan Ig.

Astfel, instanța a constatat că ordonanța procurorului r-lui Rîșcani Blîndu Valentin din 04.04.2012 privind reluarea urmăririi penale după scoaterea lui Dușceac N. de sub urmărirea penală a fost emisă în concordanță cu prevederile art. 22 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 4 pct. 2 al Protocolului adițional CEDO, în calitate de fapte noi a apărut necesitatea audierii martorilor nominalizați mai sus, declarațiile cărora relatează situația în care s-a produs fapta.

Totodată, potrivit jurisprudenței naționale, *fapte noi* constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nu puteau fi cunoscute la acea dată.

Fapte recent descoperite sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite.

Astfel, Procuratura r-lui Rîșcani în interiorul termenului acordat de dispoziția art. 287 CPP, avea suficientă abilitate de a dispune reluarea urmăririi penale în privința lui Dușceac N., anulând ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, fapt prin care nu i-a afectat dreptul garantat de a nu fi urmărit repetat pentru una și aceeași faptă, temeiul de fapt pentru reluarea urmăririi penale constituind fapte noi care au rezultat prin depozițiile martorilor Ursu V., Șevciuc N., Derliuc N., Derliuc V., Zaporojan L. și Ig.

Instanța de apel a constatat că ordonanța de reluare a urmăririi penale din 04.04.2012, cu punerea ulterioară a lui Dușceac N. sub învinuire prin ordonanța din 09.04.2012 și-au găsit motivare în coraport cu prevederile pct.7 și 8 a Hotărârii Curții Constituționale referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 din CPP, cu nr.26 din 23.11.2010, potrivit căreia, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legiuitorul la alin.(4) al art. 287 CPP, a stipulat că această acțiune se admite numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, a fost de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a menționat că aceasta a fost stabilită în conformitate cu prevederile art.7, 61 și 75 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal a constatat că instanța de fond corect a conchis că reeducarea inculpatului este posibilă prin izolarea lui de societate, cu aplicarea art. 90 Cod penal.

La fel, a reținut temeinicia soluției instanței de fond în ce privește acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Medvedev A.

10. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul Dușceac N., care invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.6), 8), 11), 14) CPP, solicită casarea hotărârii contestate cu încetarea procesului penal.

În argumentarea recursului a indicat că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința de condamnare care este bazată pe presupuneri, nefiind prezentate probe concludente și pertinente care ar demonstra vinovăția sa.

Instanța de apel a neglijat prevederile stipulate în art. 414 Cod de procedură penală.

Astfel, la baza concluziilor de condamnare au fost puse doar declarațiile martorilor Reaboi N. și Chitic I., precum și s-a făcut referire la cele ale martorilor Ursu V., Derliuc N., Zaporojan L., Ig., Șevciuc N., însă declarațiile acestora nu confirmă, nici nu infirmă declarațiile celorlalți martori, neavând o careva utilitate referitor la stabilirea circumstanțelor de fapt ale cauzei, în deosebi la confirmarea vinovăției sale.

Consideră că instanța neîntemeiat a apreciat critic declarațiile sale și a martorului Dușceac N., apreciindu-le drept o încercare de a evita răspunderea pentru acțiunile sale, manifestând o lipsă de imparțialitate, precum și încălcând principiul egalității în arme a părților în procesul penal.

La fel, a indicat că reluarea urmăririi penale în privința sa după scoaterea de sub urmărire penală în baza prevederilor art. 63 alin.(2) pct.3) CPP este ilegală, deoarece lui ilegal și abuziv i-a fost înaintată învinuirea, temei care duce la casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului penal.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a art.287 alin.(1) CPP, a fost declarat neconstituțional alin.(1) al art.287, în temeiul căruia a fost adoptată ordonanța de reluare a urmăririi penale în privința lui Dușceac N.

Prin urmare, scoaterea de sub urmărire penală a sa la 05.08.2011 a fost bazată pe faptul depășirii termenului de 3 luni de aflare a lui Dușceac N. în calitate de bănuț, respectiv la momentul reluării urmăririi penale la 04.04.2012, temeiurile scoaterii de sub urmărire penală nu au dispărut, iar audierea noilor martori nu constituie stabilire a faptei noi, care ar afecta

soluția încetării urmăririi penale.

În raport cu aceste argumente a făcut referire la redeschiderea urmăririi penale pe motiv că ancheta inițială nu a fost completă, *în cauza Stoianova și Nedelcu vs. România*, unde CEDO a menționat: “carențele autorităților nu pot fi imputate reclamantilor și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă”.

Reieșind din faptul că Dușceac N. a fost scos la 05.08.2011 de sub urmărire penală, ordonanța respectivă nefiind anulată până la momentul actual, fiind în vigoare, instanța de fond urma să pronunțe o soluție de încetare a procesului penal în temeiul art. 332 CPP.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către inculpat, considerându-l inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele date nu se conțin în temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) CPP.

Cât privește temeiul indicat la pct.11) alin.(1) al art.427 CPP, autorul susține că prin ordonanța procurorului din 05.08.2011, Dușceac N. a fost scos de sub urmărire penală, considerând că ordonanța nominalizată reprezintă autoritatea lucrului judecat, însă, cele indicate de recurent nu au suport de drept, fiindcă prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 04.04.2012 în baza art. 287 CPP, în vigoare la acel moment, urmărirea penală în privința lui Dușceac N. a fost reluată, ordonanță ce nu contravine legislației procesual-penale.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Or, art. 427 alin.(1) CPP, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit textului recursului declarat de inculpat, acesta invocă temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 6), 8), 11) și 14) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci *când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă și Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțional prevederea legii aplicate în cauza respectivă.*

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de autor.

Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Totodată, Colegiul reține că inculpatul, în recursul declarat critică aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate la caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare.

Astfel, atât instanța de fond, cât și cea de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Dușceac N. privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal, să fie întemeiată și legală.

Necâtînd la faptul că, inculpatul vina nu a recunoscut-o, instanțele de

fond și apel au constatat că vinovăția acestuia pe deplin a fost dovedită prin: - *declarațiile părții vătămate Medvedev A.* care a declarat că la data de 22.05.2010, aproximativ la ora 19⁰⁰ – 20⁰⁰ a venit împreună cu Chitic I. și Bucatca V. la barul din localitate ce aparține lui Dușceac N. Împreună cu Bucatca V. au intrat în bar, iar Chitic I. îi aștepta afară. Lor li s-a refuzat în vinderea băuturilor alcoolice de către fiul lui Dușceac N., care i-a alungat afară, și ei s-au așezat pe un scaun, așteptându-l pe Chitic. În acel timp stăpânul barului a închis localul și a ieșit afară. Ulterior a ieșit Chitic I., inculpatul și un tânăr care vindea în bar. Dușceac N. a început să strige la el, să-l amenințe și să arăte cu degetul. Chitic I. i-a spus să urce în automobilul lui și după ameliorarea situației au servit bere. De la acel loc primul a plecat Dușceac, apoi Chitic, iar el împreună cu Bucatca V. au rămas și stăteau pe scaunul din fața clădirii. După ce Bucatca V. a servit berea a pus sticla goală sub scaun lângă picioare și întâmplător a spart-o. Sticla goală a victimei se afla lângă el. Când s-a spart sticla, a auzit cum Dușceac N. a întrebat cine a stricat-o, la ce Bucatca V. i-a răspuns că el a spart-o, cerându-și scuze și aruncând-o la gunoi. În discuția lui Bucatca și Dușceac nu s-a implicat. Mai târziu în bar au intrat 3 persoane, printre care și Reaboi. Bucatca a ieșit afară la o discuție. Stând cu spatele la ușa intrării în bar a simțit o lovitură puternică, în partea dreaptă a feței, de la care a căzut jos. S-a sculat și l-a văzut pe Reaboi, care se afla în spatele său și s-a gândit că el l-a lovit, întrebându-l “tu au făcut aceasta?” Însă, în urma investigațiilor s-a constatat că Dușceac N. este cel care i-a aplicat lovitura, de la care i-a fost traumatizat ochiul drept, pierzând vederea; - *declarațiile martorului Reaboi N.*, care a relatat că aproximativ patru ani în urmă, sărbătorindu-și ziua numelui în barul din localitatea Nihoreni, Rîșcani, a auzit gălăgie, făcându-i observație lui Bucatca V., ce l-a lovit cu sticla peste cap, crezând că el l-ar fi lovit pe Medvedev A., motiv pentru care a fost transportat la spital, unde tatăl victimei l-a învinuit de cauzarea vătămarilor grave feciorului său, însă el nu a fost implicat în acest conflict. Dușceac N. fiind tăiat la mână cu sticla de bere; - *declarațiile martorului Chitic I.*, care a confirmat că în seara de 22.05.2010 a existat un conflict dintre Dușceac N. și Medvedev A., ca rezultat al tentativei aplicării de către ultimul a loviturii fiului inculpatului, după care el s-a retras, revenind peste 20 minute și găsindu-l pe Medvedev A. pe scaun la intrarea în bar, cu fața plină de sânge. Inculpatul și soția lui se aflau la o distanță de aproximativ 7 metri de la Medvedev. Întrebând cine a făcut aceasta, Dușceac N. a spus că el, explicându-i că Medvedev A. a încercat să-l lovească cu sticla și el s-a apărat, iar victima singură s-a lovit; - *declarațiile*

martorului Bucatca V., din care rezultă că în seara de 22.05.2010 în fața magazinului care aparține lui Dușceac N., între ultimul și Medvedev A. a avut loc o ceartă. În rezultatul căruia Dușceac N. l-a lovit pe Medvedev A. cu o sticlă de bere peste cap, de la care victima manifesta glas de durere, fiind însângerat. Dușceac N. aflându-se în apropiere se îndrepta spre ograda sa, confirmând lipsa cioburilor de sticlă de la locul incidentului. În cadrul urmăririi penale, martorul a depus declarații analogice, relatând că lovitura putea fi aplicată lui Medvedev A. numai de către Dușceac N., deoarece numai el se afla în apropiere de Medvedev A.

Din declarațiile martorilor Derliuc V. și Zaporojan I. rezultă că la data de 22.05.2010 ei au procurat produse alimentare din magazinul care aparține lui Dușceac N. Astfel, au fost martorii conflictului care a avut loc între Medvedev A. și Dușceac N. Victima a încercat să-l lovească cu o sticlă în regiunea capului pe Dușceac N., iar acesta o dezbătu-se, victima sângerând în regiunea capului; - *procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 17.08.2010*, potrivit căreia Medvedev A. solicită să fie întreprinse măsuri în privința lui Dușceac N. care, fără nici un motiv l-a lovit cu o sticlă în regiunea ochiului drept, cauzându-i vătămări corporale; - *rapoartele de examinare medico-legală nr.113 „d” din 15.11.2010 și de expertiză nr. 75 „d” din 22.07.2011*, care au fost efectuate în baza datelor din fișa medicală nr. 10699 a secției oftalmologie Spitalul Republican, potrivit căreia la victima Medvedev A. s-a determinat o traumă penetrantă corneosclerală a ochiului drept cu pierderea vederii totale, ce potrivit raportului de examinare nr. 142 din 26.05.2010, constituie o traumă cranio-cerebrală închisă cu comoție cerebrală, trei plăgi suturate în regiunea ochiului drept. Vătămrile corporale au apărut în urma acțiunii unor corpuri ascuțit-tăioase, care puteau fi și cioburile de sticlă, în timpul și circumstanțele indicate și care se atribuie la categoria vătămarilor corporale grave. Loviturile au fost aplicate de sus în jos sub un unghi ascuțit, când pătimitul se afla în poziție verticală, față-n față cu agresorul. Luând în considerație localizarea anatomică a vătămarilor corporale, se exclude faptul apariției lor prin cădere de pe suport propriu lovindu-se cu capul partea anterioară de cioburi de sticlă, care se puteau afla pe o suprafață orizontală; - *procesele-verbale de confruntare* dintre Dușceac N. și partea vătămată Medvedev A., între Dușceac N. și Bucatca V., potrivit căreia Bucatca V. a confirmat conflictul petrecut în seara de 22.05.2010 între Dușceac N. și Medvedev A., relatând că nu a văzut când i-a fost aplicată lovitura lui Medvedev A., însă presupune că a aplicat-o Dușceac N., deoarece numai el se afla în apropiere de victimă. Aceleași

depoziții fiind susținute în cadrul confruntării între martorii Zaporojan I. și Bucatca V., ultimul afirmând că Dușceac N. l-a apucat de piept pe Medvedev A., ce încercase să-i respingă atacul, nici unul din ei nu au văzut momentul în care Dușceac N. i-ar fi aplicat lovituri lui Medvedev A., dimpotrivă victima încercând să-l lovească pe Dușceac A., declarații care au fost susținute în cadrul urmăririi penale de către Zaporojan I. și Medvedev A., precum și de martorii Ursu V., Derliuc V. în urma confruntării cu Medvedev A.

Argumentele autorului recursului, precum că instanța de apel a apreciat incorect și unilateral probele administrate în cauză nu au nici un suport legal.

La fel, neîntemeiate sunt și motivele recurentului, precum că instanțele judecătorești la baza soluției de condamnare au pus ca probă declarațiile martorilor Reaboi N. și Chitic I., precum și s-au referit la declarațiile lui Ursu V., Șevciuc N., Derliuc N., Zaporojan L., Zaporojan Ig., care de altfel nu confirmă și nici infirmă declarațiile celorlalți martori, neavând o careva utilitate în stabilirea circumstanțelor de fapt ale cauzei, inclusiv în confirmarea vinovăției inculpatului. Mai mult, autorul consideră că declarațiile martorului Bucatca V. care au fost apreciate ca probă în confirmarea vinovăției sale, este infirmată prin declarațiile martorului Gorbunova (Grîu) El.

În acest sens, instanța de recurs menționează că la adoptarea hotărârilor de condamnare, instanțele de judecată nu s-au axat doar pe declarațiile martorilor enumerați mai sus, ci pe cumulul de probe pertinente și concludente administrate în cauza penală, astfel probele acumulate dovedesc cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Colegiul penal constată că probele administrate în cauză dovedesc în mod cert, că inculpatul Dușceac N. este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal. Așadar, atât instanța de fond, cât și cea de apel au soluționat cazul examinând toate probele în ansamblu, unele probe fiind motivat respinse, altele acceptate. Totodată Colegiul statuează, că la aprecierea probelor judecătorești sunt independenți, nefiind legați de opinia altor persoane, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare. Colegiul constată că la caz nu este prezentă nici o discordanță între cele reținute de instanțele de fond și apel și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Cât privește temeiul recurentului privind încetarea procesului penal în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, din motivul că există o hotărâre de scoaterea lui de sub urmărire penală, precum și ordonanța de reluare a urmăririi penale din 04.04.2012 este una contrară prevederilor art. 22 alin.(3) și 287 CPP, inclusiv și a Protocolului nr. 7 art.4 par.2 la Convenție, instanța reține următoarele.

La acest capitol, Colegiul menționează că în speță, instanța de apel corect a constatat că, procesul penal în cauza dată a fost pornit la 23.11.2010 în baza art. 151 alin.(1) Cod penal.

Potrivit ordonanței din 04.05.2011, Dușceac N. a fost recunoscut în calitate de bănuț, fiindu-i explicate drepturile și obligațiile procesuale. Ulterior, în urma acțiunilor de urmărire penală efectuate la caz, organul de urmărire penală de mai multe ori a propus de a-l pune sub învinuire pe Dușceac N. în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, care a fost respinsă și remisă cauza penală pentru efectuarea unor acțiuni suplimentare.

Prin ordonanța procurorului Procuraturii r-lui Râșcani, M. Tomac din 05.08.2011, Dușceac N. a fost scos de sub urmărire penală în temeiul art. 52 pct.22), 63 alin.(2) pct.3) și 284 Cod de procedură penală, pe motivul expirării la data de 04.08.2011 a termenului de menținere în calitate de bănuț, însă în speță continuând urmărirea penală.

La data de 04.04.2012, de către Procurorul ierarhic superior, V. Blîndu, s-a dispus reluarea urmăririi penale, în temeiul art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, fiindcă au apărut fapte noi, ca rezultat al audierii martorilor Ursu V., Șevciuc N., Derliuc N., Derliuc V., Zaporojan L. și Zaporojan Ig.

Astfel, fiind reluată urmărirea penală, prin ordonanța din 09.04.2012 Dușceac N. a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) CP.

Prin urmare, la verificarea materialelor cauzei, Procurorul ierarhic superior este în drept, în cazul în care ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală a fost adoptată legal, să dispună reluarea urmăririi penale, în cazul apariției faptelor noi în cadrul efectuării urmăririi penale.

Referitor la prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin.(1) Cod de procedură penală, prin care s-a declarat neconstituțional alin.(1) al normei date, instanța ține să menționeze că în ordonanța de reluare a urmăririi penale

din 04.04.2012 s-a constatat că au apărut fapte noi, prevederi stipulate în alin.(4) al art. 287 CPP.

Mai mult ca atât, prin aceeași hotărâre a fost declarat neconstituțional alin.(1) al art. 287 Cod de procedură penală și nu alin.(4) al acestui articol, după cum indică recurentul, din care considerente, temeiul pentru recurs invocat prin prisma pct.14) alin.(1) art. 427 CPP, Colegiul îl apreciază ca nefondat.

Astfel, hotărârea nominalizată este una legală și nu este temei de a interveni și a o casa.

Totodată, potrivit art.4 par.2 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană, principiul *non bis in idem* nu împiedică reluarea urmăririi penale dacă *fapte noi sau recent descoperite, sau un viciu fundamental* în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

Norma art. 22 alin.(3) CPP stabilește că, hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o învinuire mai gravă sau stabilirea unei pedepse mai aspre pentru aceeași persoană pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când *fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental* în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată.

Fapte noi constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată.

Reținând cele menționate, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a menționat că, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legiuitorul la alin.(4) al art. 287 Cod de procedură penală a stipulat că această acțiune se admite „*numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată*”. Acestea sunt circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, temei prevăzut în alin.(2) al art. 22 Cod de procedură penală, care permit derogările admisibile.

Ordonanța procurorului r-lui Rîșcani, V. Blîndu din 04 aprilie 2012 prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale în speța dată a fost întemeiată pe prevederile art. 287 alin.(4) Cod de procedură penală, fiind invocat că, în cadrul urmăririi penale au apărut fapte noi și anume necesitatea audierii

martorilor Ursu V., Șevciuc N., Derliuc V., Derliuc N., Zaporojan N. și Zaporojan Ig., declarațiile cărora relatează evenimentele în care s-a produs fapta, împrejurare ce se conformează jurisprudenței CEDO și altor tratate internaționale, inclusiv la apărarea intereselor părții vătămate manifestat prin respectarea dreptului garantat al procesului echitabil cu accesul liber la justiție.

Totodată, în acest context, instanța de apel corect a menționat că, concluziile reținute în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 04 aprilie 2012, a fost emisă în concordanță cu prevederile art. 22 alin.(3) Cod de procedură penală, art. 4 pct.2 al Protocolului adițional CEDO și motivate în coraport cu pct.7 și 8 a Hotărârii Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală, nr. 26 din 23.11.2010, și anume a temeiurilor din alin.(4) al art. 287 CPP, indicate mai sus.

Prin urmare, luând în considerație cele menționate instanța de recurs conchide, că în speță inculpatului nu i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, acestuia fiindu-i asigurate toate drepturile prevăzute de legislația procesual penală.

Referitor la temeiul pentru recurs semnalat de autor - *că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că recurentul invocă în susținerea acestui argument atât declarațiile inculpatului care au fost apreciate critic de instanță, cât și cele ale părții vătămate și martorilor, considerându-le contradictorii, or, din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel a respectat prevederile art. 414 alin.(5) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, motivându-și decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la respingerea apelului declarat de avocat și inculpat, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată. Faptul că instanța de apel nu a apreciat probele în modul solicitat de autorul recursului nu constituie motiv de a afirma că instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată.

Argumentele invocate de recurent nu are suport probatoriu și contravin probelor administrate.

Instanța de recurs menționează că acțiunile inculpatului întrunesc

semnele constitutive ale infracțiunii imputate, iar nerecunoașterea vinovăției de către Dușceac N. în comiterea infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale care a provocat pierderea vederii, nu poate servi temei de încetare a procesului penal, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția lui Dușceac N. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal și este apreciată de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să decidă asupra inadmisibilității recursului declarat pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

13. În conformitate cu prevederile art. 432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Dușceac Nicolai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 mai 2017, în cauza penală în privința lui *Dușceac Nicolai*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 decembrie 2017.

Președinte

Constantin Alerguș

Judecătorii

Iurie Diaconu

Ion Guzun